

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Dnr BUN 2021/106

§ 94 Revisionsrapport och missiv granskning av samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar:

Överlämna nedanstående redogörelse till revisionen.

Ärendebeskrivning

Revisionen har begärt att barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden ska vidta åtgärder med anledning av en revisionsrapport utförd av Helseplan consulting group AB på uppdrag av Region Skånes revisorer. Rapporten färdigställdes i februari 2021. Utifrån rapporten har kommunrevisionen begärt redovisning enligt följande:

- att barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden säkerställer att medarbetarna i respektive sektor erhåller kontinuerlig utbildning gällande ramverk och samverkansöverenskommelser.
- att barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden uppdrar åt respektive sektor att i lämpliga forum för samverkan med kommunala och regionala aktörer informera om respektive verksamhet. Detta i syfte att skapa ökad förståelse mellan samverkande aktörer för att möjliggöra lärande organisationer.
- att barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden säkerställer att berörda förvaltningar skapar förutsättningar för att enskilt och gemensamt implementera arbetsätt 2 och rutiner som leder till att samordnad individuell plan (SIP) upprättas, följs upp och avslutas för barn och unga med behov av samordnade insatser.
- att barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden fastställer och följer upp kvalitativa mål avseende samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser i kommunens interna kontrollplan samt kommunicerar detta till berörda förvaltningar.

De rutiner och ramverk som granskningen undersökt följsamheten kring är för Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområde är:

- Ramöverenskommelse om samverkan mellan Region Skåne och Skånes Kommuner gällande personer med psykisk funktionsnedsättning samt barn och ungdom som har eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa, Region Skåne och Skånes Kommuner, 2013-06-10. (I föreliggande tjänsteskrivelse kallad Ramöverenskommelsen)
- Rutin och vägledning för arbete med Samordnad Individuell plan (SIP), Region Skåne och Skånes Kommuner, 2020-06-08 (I föreliggande tjänsteskrivelse kallad SIP-rutin)

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

1. Barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden säkerställer att medarbetarna i respektive sektor erhåller kontinuerlig utbildning gällande ramverk och samverkansöverenskommelser.

Region Skåne har i nuläget ramöverenskommelser med flera av Skånes kommuner. Detta medför att Regionen har att förhålla sig till många olika överenskommelser. Ett arbete pågår därför för att samordna dessa ramöverenskommelser med Skånes kommuner (tidigare Kommunförbundet Skåne). Tills det arbetet är slutfört har Höors kommun och Region Skåne att förhålla sig till den nuvarande överenskommelsen.

Av revisionsrapporten framgår att det finns utmaningar i samarbetet mellan barn- och ungdomspsykiatri och skolverksamhet, samt att intervjuade personer bedömer att Ramöverenskommelsen behöver vara utformad på ett annat sätt för att utgöra ett stöd i arbetet, inte minst om hur hantering av personuppgifter ska gå till.

Ramöverenskommelsen är utformad före införandet av GDPR. Det framgår emellertid inte att tjänstpersonerna har låg kännedom om Ramöverenskommelsen, varför Barn- och utbildningsnämnden ställer sig frågande till hur en åtgärd för att öka kunskapen om en överenskommelse som samtliga aktörer är överens om är ofullständig, skulle förbättra själva arbetet. Av rapporten framgår istället att det intervjuade personer framför som försvårande är brist på resurser, brist på kunskap om de olika verksamheternas lagar och handlingsutrymmen, samt en tendens att verksamheterna skjuter ärenden ifrån sig. Att detta skulle bero på bristande kunskap om själva Ramöverenskommelsen framgår inte och är inte sannolikt, då gränsdragningsfrågan gällande ansvaret inte tydliggörs i överenskommelsen. Barn- och utbildningsnämndens slutsats är att de problem som framkommit med att följa intentionerna i Ramöverenskommelsen inte ska förväxlas med att professionen har låg kunskap om själva Ramöverenskommelsen. Det kunskapsbehov som däremot föreligger enligt rapporten är kunskaper om olika verksamheters handlingsutrymme och hur det regleras, samt kunskap om hur GDPR och sekretessregler kan hanteras inom ramen för samverkan.

Barn- och utbildningsnämnden genomför i samverkan med socialtjänsten insatser för att öka förståelsen och kunskapen om varandras verksamheter. Detta sker i forum med skolornas elevhälsochefer (där befattningshavare har erfarenhet av socialtjänstens arbete) och enhetschef för social sektors individ och familjeomsorg. Trots Barn- och utbildningsnämndens slutsats att det samverkansproblematiken inte har sin orsak i bristande kunskap om de överenskommelser som finns, kommer skolornas elevhälsochefer och dess personal att förkovra sig i dokumenten och få en fördjupad kännedom om dess innehåll och intentioner. Ett sådant arbete är påbörjat för Enebackeskolans elevhälsoteam. För övriga skolenheter kommer insatser att ske under hösten 2021.

2. Barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden uppdrar åt respektive sektor att i lämpliga forum för samverkan med kommunala och regionala aktörer informera om respektive verksamhet. Detta i syfte att skapa ökad förståelse mellan samverkande aktörer för att möjliggöra lärande organisationer.

Ett behov av ökad förståelse för de olika sektorernas uppdrag har framkommit inom barn-

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

och utbildningssektorns och social sektors egna uppföljningar och åtgärder har påbörjats för att åstadkomma förbättringar avseende detta. Barn- och utbildningsnämnden har sett ett behov av att inrätta särskilda ledningsfunktioner som tituleras elevhälsochefer. Dessa har i uppdrag att leda den personalgrupp som i enlighet med skollagen ska ingå i elevhälsan, d.v.s. skolskötorskor, specialpedagoger, kurator och i förekommande fall socialpedagog. Elevhälsocheferna har till uppgift att leda och samordna de processer som handlar om stöd för elever och för de främjande och förebyggande insatser som skolan ska bedriva för att eleverna ska nå målen för utbildningen. Under läsåret 20/21 infördes två sådana tjänster, 0,5 tjänst på Ringsjöskolan och 1,0 tjänst på Enebackeskolan/Tjörnarps skola. Eftersom effekterna av insatsen visade sig vara goda har en motsvarande tjänst införts på Sätoftaskolan fr.o.m. höstterminen 2021.

I uppdraget som elevhälsochef ingår samverkan med såväl region Skånes verksamheter som social sektor. Elevhälsocheferna har under läsåret 20/21 haft samarbete med social sektor genom föräldrautbildningar, uppföljningar av hur möten mellan socialtjänst och skola fungerar samt genom så kallade föräldrarådslag som initierats gemensamt av skolan och social sektor. I det arbetet har identifierats att det finns svårigheter att få kontinuitet i samarbetet emellan social sektor och barn- och utbildningssektorn bl.a. på grund av frekvent personalomsättning. Kontinuiteten i arbetsformer och kännedom om varandras kompetens rubbas när personalen byts ut återkommande. För att lindra de negativa effekterna av personalomsättningen behöver social sektor och barn- och utbildningssektorns samverkan få stabilare strukturer. Samverkan och ömsesidig förståelse för uppdraget har under de senaste två åren utvecklats på sektorsledningsnivå, däremot återstår att sprida kunskapen om varandras verksamhetsområden hos personalen som arbetar i verksamheterna. Genom den nyligen inrättade gruppen för samverkan för förebyggande insatser som centrala ledningsgruppen initierat samlas första linjens chefer, d.v.s. elevhälsochefer, enhetschef för Individ- och familjeomsorgen, enhetschef för förebyggande insatser samt Kulturgårdens enhetschef för att utforma hur de sektorsövergripande förebyggande insatserna ska se ut och hur det arbetet ska bedrivas konkret. I det arbetet ingår också sektorn för Kultur, arbete och folkhälsa (KAF). Även om gruppen inte primärt ska behandla de samordnade insatser som avses i revisionsrapporten, utgör gruppen en arena för ökad förståelse och planering av gemensamma insatser vilket sannolikt bidrar till ökat samarbete generellt.

När det gäller samverkan mellan region Skånes aktörer, främst Barn- och ungdomspsykiatri och Barn- och ungdomshabiliteringen, har en positiv utveckling skett när det gäller de två verksamheterna under våren 2021. Habiliteringen och Barn- och ungdomspsykiatri har utvecklat fler gemensamma arbetsformer och det har gett effekt i samarbetet mellan skolans verksamhet och regionen. Det är tydligt i samtal med habilitering och barn- och ungdomspsykiatri att de två verksamheterna är mer samspelade än tidigare och det ger tidsvinster och underlättar helhetssyn på det enskilda barnet. Det finns goda exempel på individnivå om hur habiliteringen och barn- och ungdomspsykiatri tillsammans med skolorna har hittat ett gemensamt sätt att kommunicera till vårdnadshavare om barns rättigheter och verksamheternas insatser. Något som var mera snårigt tidigare då de båda regionala verksamheterna var mer åtskilda. Elevhälsocheferna har i uppdrag att informera om Regionens uppdrag i sina personalgrupper. Kännedomen om regionens uppdrag i förhållande till varje professionsområde bedöms som god

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

(exempelvis har skolsköterskorna god kännedom om hälso- och sjukvårdens uppdrag) medan den tvärprofessionella kännedomen kan behöva utvecklas. Barn- och utbildningsnämnden bedömer att övriga personal, såsom lärare förvisso har behov av en grundläggande kännedom om regionens uppdrag i förhållande till skolan, men att elevhälsopersonalen behöver prioriteras för att skapa en stabilitet.

Den samverkan mellan social sektor och barn- och utbildning som inleddes under våren 2020 har lett till att socialsekreterarna i högre utsträckning efterfrågar information om hur skollagen kan efterlevas vid exempelvis placeringar av barn och unga i andra kommuner. Något som tidigare inte skedde i samma utsträckning och skapade missförstånd och konsekvenser för den enskilde.

3. Barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden säkerställer att berörda förvaltningar skapar förutsättningar för att enskilt och gemensamt implementera arbetsätt och rutiner som leder till att samordnad individuell plan (SIP) upprättas, följs upp och avslutas för barn och unga med behov av samordnade insatser.

Elevhälsochefer och enhetschef inom social sektor har arbetat med att följa upp de insatser som gjorts inom ramen för samordnad individuell plan (SIP). Barn- och utbildningssektorn bedömer dock att utvärderingarna inte bedrivits tillräckligt systematiskt och att avstämningar tvingats ställas in på grund av sjukdom. En ny avstämning mellan sektorerna är inplanerad i oktober och då ska utvärderingsinstrumentet lyftas. Avstämningarna syftar till att öka förståelsen för social sektors och barn- och utbildningssektorns uppdrag och förutsättningar och ska ge den grund för ömsesidig förståelse som efterfrågas i revisionsrapporten. Utvärderingsinstrumentet har tagits fram för att professionerna ska kunna utvärdera hur själva arbetet inom SIP fungerar. Det har framkommit att det finns en upplevelse hos de olika aktörerna att ansvar skjuts mellan aktörer och att insatser uteblir. Utvärderingsinstrumentet manar till att uppriktigt delge varandra hur respektive aktörs agerande kan utvecklas och om det finns oklarheter i ansvarsfrågan.

4. Barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden fastställer och följer upp kvalitativa mål avseende samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser i kommunens interna kontrollplan samt kommunicerar detta till berörda förvaltningar.

Att samverkan mellan social sektor och barn- och utbildningssektorn är välfungerande är mycket väsentligt och en utveckling sker redan i denna riktning, men att det ska ske inom ramen för intern kontroll bedöms som onödigt detaljerat. Utifrån hur den interna kontrollplanen ser ut och den funktion den utgör, harmonierar inte begäran om att införa en sådan kontrollpunkt med barn- och utbildningsnämndens interna kontroll. Det bör även poängteras att barn- och utbildningsnämnden äger rätten att besluta om vilka kontrollområden som ska ingå i nämndens interna kontrollplan. samt vilka prioriterade områden och mål som verksamheten har att förhålla sig till.

Barn- och utbildningsnämnden föreslår istället att revisionen begär en separat redogörelse som gemensamt lämnas från socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse svar till revisionen med anledning av granskningsrapport.docx
 2. Granskning av samverkan kring barn och unga med behov av samordnande insatser, Helseplan consulting group AB, februari 2021
 3. Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott 2021-10-25 (2021-10-25 BUN AU §69).doc
-